

A Magyar Regionális Tudományi Társaság XII. Vándorgyűlése
Veszprém, 2014. november 27–28.

Az objektív és szubjektív jóllét összekapcsolhatósága egy magyarországi példán keresztül

Koós Bálint
MTA KRTK RKI

Kutatás vezetője: Dr. Szirmai Viktória DSC.
TÁMOP 4.2.2.A-11/1/KONV -2012-0069

Vázlatos áttekintés -1

- Az „első” mindig kérdéses, talán Arisztotelész *„emberi cselekvés végső célja a legfőbb jó elérése, és ez nem lehet más, mint a jólét, a boldogság (eudaimonia)”* ... amelyhez az erény vezet el.
- ENSZ - 1954 - az életszínvonal koncepciójának és mérésének kidolgozása
 - Életkörülmények és jóléti területek meghatározása, ezekhez indikátorok kapcsolása, számszerűsítése

Vázlatos áttekintés -2

- A társadalmi jelzőszámok kutatása több iskola, műhely, leghíresebb talán a **skandináv iskola**: Wolfgang Zapf, Erik Allard, ill. Joachim Vogel;
- De Magyarországon **Andorka Rudolf** és munkatársai (Illés, Kulcsár, Harcsa) is ebbe a folyamatba kapcsolódtak be – a társadalmi modernizációs tendenciák megragadására helyezve a hangsúlyt (1974, 1976, 1984, 1990)

Vázlatos áttekintés -3

Az Andorka–Harcza-féle (1986)-os munka alapvetőnek tekinthető, hiszen, két műhely is folytatja a munkát

- Társadalmi Riportja 1990-től kétévente
- KSH Társadalmi Helyzetkép, 1996, 2003-tól kétévente 2010 az utolsó

Ezek a főbb jóléti/életminőségi területeken tapasztalható tendenciák megragadására törekednek – ahogy az angol Social Trends is.

Objektív vs. szubjektív megközelítés

A fenti megközelítés paternalisztikus: a kutató, a politikus tudni véli mi a „jó”, s mi a jobb, azaz mi a skála minimuma és maximuma:

Pl. jobb, ha magasabb a társadalom képzettségi színvonala, de Szabó János boldogabb, ha elvégzi a gimnáziumot??? S ha nem tudja elvégezni, akkor emiatt ő már boldogtalanságra van ítélve?

- Talán az érintetteket kellene megkérdezni, hogy miként vélekednek erről – szubj. jólléti megközelítés (Diener, Putnam,)

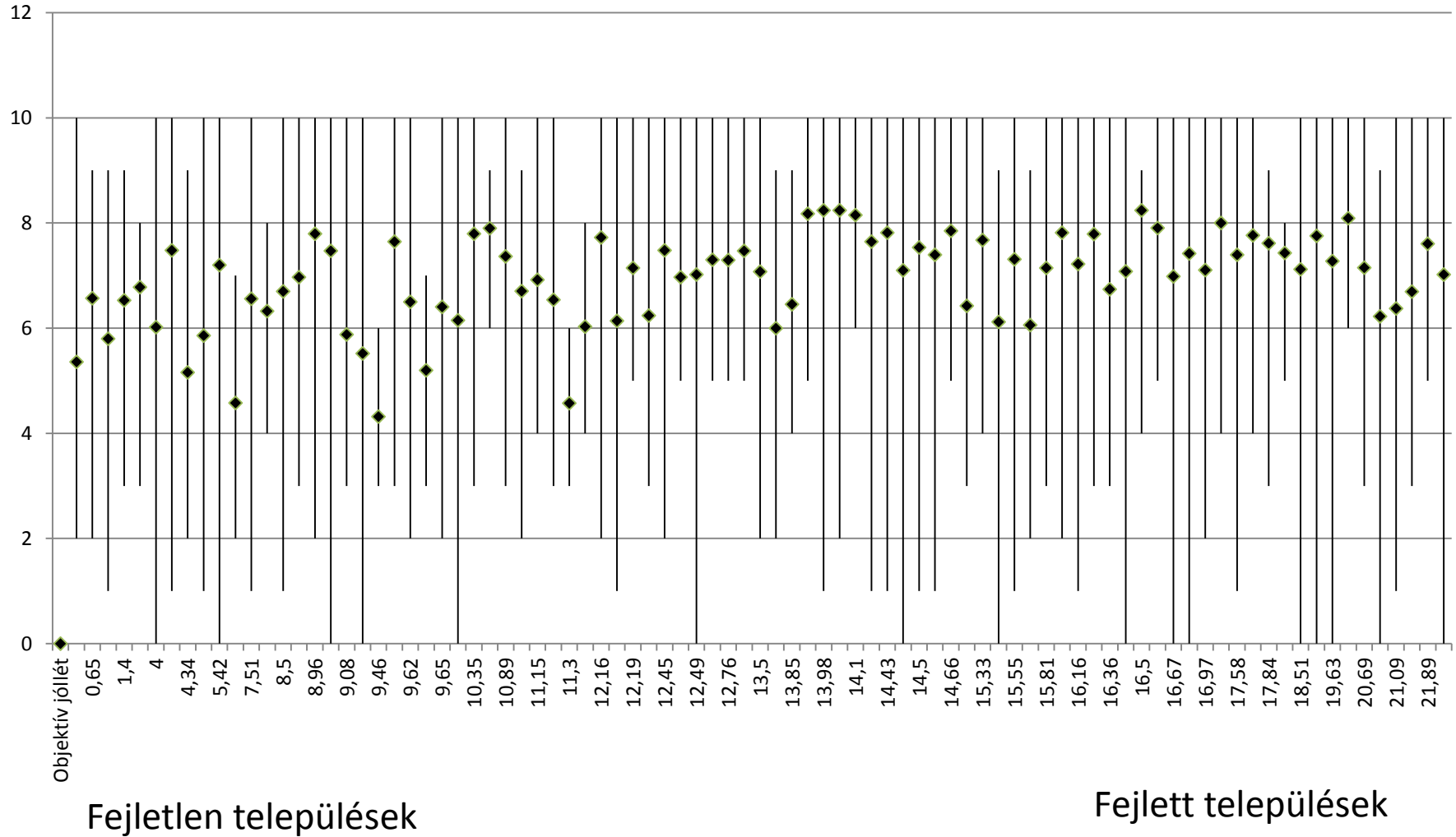
Objektív vs. szubjektív jóllét kapcsolatai

		Szubjektív jóllét	
		Jó	Rossz
Objektív jóllét	Jó	Jól-lét	Disszonancia
	Rossz	Adaptáció	Depriváció

Glatzer, W.-H-M. Mohr 1988. Quality of life: concepts and measurement. Social Indicators Research, 20: 15-38 alapján

1600 + 5000 fős mintavétel alapján szubjektív-objektív kapcsolat – „gyenge”

Mennyi boldog? (0-10)

Szubjektív jóllétre kiható tényezők

Eddigi eredmények alapján:

- Nem (nő>férfi);
- Életkor: U alak minimum 38-40 kor körül;
- Szubjektív egészségi állapot;
- Foglalkoztatott > közfoglalkoztatott > munkanélküli;
- Státusz – relatív helyzet (rel. Jöv. Pozíció) – képzettség csak a státusz proxyja?

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
10	Konstans	2,308	,126		18,301	,000
	Anyagi értelemben - személyes siker	,362	,025	,195	14,751	,000
	Az egészségi állapota lehető legjobb formájának megőrzésében - személyes sikerek	,341	,025	,180	13,380	,000
	A családi életében - személyes sikerek	,395	,028	,196	13,938	,000
	Hozzáállás - optimista és inkább optimista	,585	,047	,149	12,468	,000
	Munkanélküli járadékkal és járadék nélkül	-,479	,074	-,071	-6,464	,000
	Hátrányos helyzetű térségben lakik (RKK minta)	-,246	,048	-,055	-5,078	,000
	Életkor (négyzetes)	-7,491E-05	,000	-,063	-5,381	,000
	A baráti kapcsolataiban -személyes sikerek	,167	,030	,078	5,551	,000
	Felsőfokú iskolai végzettség	,188	,058	,035	3,251	,001
	Házasságban él	,127	,042	,033	2,990	,003

Boldogság tényezői:

+ Család

+ Anyagi jólét

+ Egészség

+ Lelki attitűd

+ Baráti kapcsolatok

+ Iskolázottság

+ Házasság

- Hátrányos helyzetű térség

- Életkor

- Munkanélküliség

A családi életében. Személyes sikerek	,196
Anyagi értelemben. Személyes sikerek	,195
Az egészségi állapota lehető legjobb formájának megőrzésében. Személyes sikerek	,180
Optimista és inkább optimista - dichotom	,149
A baráti kapcsolataiban. Személyes sikerek	,078
Dichotom vált, értéke egy ha legmagasabb isk végz. felsőfokú	,035
Dichotom vált, értéke egy ha házas	,033
RKK minta dichotom	-,055
Életkor a négyzetten	-,063
Munkanélküli juttatással és juttaték nélkül - dichotom	-,071

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

koosb@rkk.hu